

Zondag 8 april 1917 – enige editie

De Verenigde Staten en België.

Havre, 7 april. Carton de Wiart, de Belgische minister van justitie, en James Beck, zijn ambtgenoot in de Verenigde Staten, hebben de volgende telegrammen gewisseld:

De erkentelijkheid van België, dat 33 maanden aan één stuk strijdt en lijdt voor de rechtvaardigheid en de eerbied voor het recht tussen de volkeren, zal nooit diegenen vergeten, wiens edel en moedig optreden er zoveel toe heeft bijgedragen, dat de mensen in Amerika leerden onderscheiden waar het belang van het mensdom en de vrije staten te moeten zoeken.

Was getekend Carton de Wiart.

Het antwoord luidde:

Ik dank u hartgrondig voor het telegram, dat ik op hoge prijs stel. Wij verheugen ons, dat de nieuwe entente nu zo heuglijk verzekerd is en dat Amerika voortaan met man en macht kan optreden voor de bevrijding en het herstel van het dappere België.

Was getekend James Beck.

De Belgische steuncommissie.

Berlijn, 6 april. De Norddeutsche Allgemeine Zeitung schrijft onder het hoofd "Engeland en de levensmiddelen van de Relief-commissie": Er dreigt ernstig gevaar voor de arbeid van de commissie door de zelfzuchtige houding van Engeland ten aanzien van de in Engelse havens liggende schepen van de Relief-commissie en de 60.000 tot 80.000 ton levensmiddelen aan boord van deze schepen.

Engeland heeft blijkbaar onmiddellijk na de afkondiging van de onbepaalde duikbootoorlog in verband met het gevaar dat daardoor voor zijn voedselvoorziening zou kunnen ontstaan, het plan opgevat, zich de in Engelse havens liggende schepen met levensmiddelen voor de relief-commissie toe te eigenen en ook de schepen die naar Engelse havens koers zetten. Daarom werd in de eerste plaats aan de commissie belet de in de Engelse havens liggende schepen met levensmiddelen voor de vijfde februari te laten uitvaren; hoewel het gouvernement-generaal van België de commissie dit de eerste februari had verzocht. De Engelse regering belette klaarblijkelijk de commissie ook aan de tot haar gerichte verzoeken te voldoen en schepen die naar Engelse havens koers hadden gezet te waarschuwen voor het varen in het versperde gebied.

Toen men vervolgens van de commissie, op haar verzoek om voor de zich in Engeland bevindende schepen vrije overtocht naar Rotterdam mogelijk te maken, verlangde dat zij zou opgeven om welke schepen het ging, en in welke havens ze lagen, belette de Engelse regering het beantwoorden daarvan.

Ten einde het de Duitse regering in verband met de belemmeringen die daaruit voor het oorlogvoeren in het versperde gebied zouden voortvloeien, moeilijk te maken om de schepen veilige overtocht te verzekeren, eiste Engeland herhaaldelijk dat de schepen zouden mogen uitvaren zonder dat een bepaalde weg of een bepaalde dag werd aangegeven. Uit de in deze aangelegenheid door de bureaus van de relief-commissie gewisselde telegrammen blijkt duidelijk, dat Engeland altijd weer nieuwe uitvluchten zocht om Duitsland te beletten, de schepen een veilige uitreis te waarborgen.

Niettemin kreeg de commissie de stellige verklaring dat de schepen de eerste mei de Engelse havens zouden mogen verlaten en dat zij langs een nog nader te bepalen weg veilig zouden kunnen varen

indien Engeland zich voor de tiende april bereid verklaarde de schepen met hun ladingen de eerste mei te laten uitvaren; en indien de commissie opgaf welke schepen van het aanbod om uit te varen gebruik zouden maken en waar deze schepen lagen.

De Britse regering beantwoordde dit voorstel met de aankondiging dat alle stoomschepen, vier kleine uitgezonderd, gelost waren en zonder lading de Engelse havens zonder een vrijgeleide en dus op eigen risico hadden verlaten. Met de bewuste vier schepen, de Brabant, de Comte de Flandre, de Clara en de Espagne, zou evenzo gehandeld worden indien niet voor de 28^e maart een vrijgeleide om onmiddellijk te vertrekken zou worden gegeven. Daar dit voorstel pas de 28^e maart de commissie te Brussel bereikte was het al dadelijk duidelijk dat men er niet in kon treden.

Niettemin werd aan de beschermheren van het steunwerk te Brussel dadelijk medegedeeld, dat de Duitse regering de genoemde vier schepen wellicht een veilige overtocht naar Nederland langs Southwold-Vlissingen kon waarborgen. Tegelijkertijd werd tegen de plannen der Engelse regering geprotesteerd. De redenen, die Engeland tot het doen van het bovengenoemde voorstel noopten zijn gemakkelijk te doorgronden. Het ligt voor de hand, dat wanneer de schepen de Engelse havens zouden kunnen verlaten nadat zij de lading in Engeland hadden gelost, om, zoals gezegd werd, in Amerika nieuwe levensmiddelen voor de commissie te halen, en die buiten het versperde gebied om naar Rotterdam te brengen, deze schepen evengoed met hun ladingen Engeland hadden kunnen verlaten ten einde zich buiten het versperde gebied te begeven en dan naar Rotterdam te varen.

De door Engeland aangevoerde reden, dat de schepen gelost waren om scheepsruimte voor de relief-commissie vrij te krijgen, is dus onhoudbaar.

Het argument, dat men de levensmiddelen voor bederf wilde vrijwaren is evenmin steekhoudend, daar de ladingen die uit koren en stukgoederen bestonden in de Engelse pakhuizen, waar zij, naar het heet, thans ter beschikking van de commissie zullen blijven, niet beter bewaard zijn dan in de schepen. Om een argument te hebben voor het verzwijgen van de plaats, waar de schepen lagen, beweert Engeland, dat de opgave uitsluitend had moeten dienen om de Duitse regering het torpederen der schepen gemakkelijker te maken.

De Engelse regering beweert tenslotte, dat zij na het vertrek der schepen, die van hun lading beroofd waren, in Engelse pakhuizen de levensmiddelen ter beschikking van de commissie heeft gesteld en voegt er bij, dat deze levensmiddelen later in andere schepen, die een vrijgeleide van Duitsland hebben, kunnen worden geladen. Deze bewering wordt door de verklaring van de Engelse gezant in Den Haag te niet gedaan, die zegde, dat de van de schepen afkomstige levensmiddelen in Engeland gebruikt zouden worden.

Als de Engelse regering zich er op beroept, dat tot einde maart van de zijde van Duitsland de schepen geen stellige verklaring aangaande de veilige overtocht naar Nederland is gegeven, dan verzwijgt zij dat Engeland zelf door zijn draaierijen tot op die datum zulks had belet.

Nu echter op de boven geschetste wijze voor enige schepen, waaraan de lighaven en de lading wel mocht worden opgegeven door de Duitse regering de mogelijkheid is geopend van een veilige overtocht op de eerste mei van Southwold naar Vlissingen, missen de Engelse uitvluchten alle grond.

Engeland heeft, zonder zich om de nooddrift van zijn bondgenoten in het bezette gebied te bekommeren, getracht door de onvervulbare eis, dat de schepen van de relief-commissie zich vrijelijk in het gevaarlijke gebied zouden kunnen bewegen, de Duitse

bepalingen omtrent versperde gebieden teniet te doen. Het mislukken van dit plan moet thans tot een welkom voorwendsel dienen om het reeds tevoren gekoesterde plan te kunnen uitvoeren, namelijk in de eigen nooddrift, op kosten van de kleine staten, al zijn dat ook bondgenoten, te voorzien.

De deportaties van Belgen.

Londen, 7 april. De Duitse pers heeft onlangs gemeld dat de keizer de staking van de deportaties van Belgen had bevolen. Aangeduid werd dat dit was geschied ingevolge vertogen van Vlaamse activisten, te berde gebracht door de te Berlijn ontvangen afvaardiging van de Raad van Vlaanderen.

De Belgische regering heeft het nodig gevonden dit tegen te spreken, daar de Raad van Vlaanderen eerst ongeveer een maand geleden is gesticht.

Voor de Raad werd gevormd, hadden het Vaticaan, Spanje, Nederland, Amerika en Zwitserland vertogen tegen de deportaties tot de Duitse regering gericht. Bovendien waren er in de hele wereld protesten tegen opgegaan.

Naar Reuter van welingelichte zijde verneemt is het ophouden der deportaties aan geheel andere redenen toe te schrijven dan de Duitse regering voorgeeft. Niet alleen weigerden de gedeporteerde Belgen dwangarbeid te verrichten, maar hun verhalen over het leven en de toestand van hun land brachten de gevoelens van de Duitse werklieden, met wie zij in contact kwamen, zodanig in opstand dat de Duitse autoriteiten ernstig bezorgd werden voor de uitwerking.

Naar verluidt zijn om die reden thans niet alleen de deportaties opgehouden, maar zijn enige gedeporteerden naar hun woonplaatsen teruggebracht. Bij hun terugkomst waren zij echter in

zo jammerlijke toestand, dat daaruit voldoende blijkt, hoe weinig hun terugkeer verband houdt met grootmoedigheid van de keizer of van de Duitse regering, doch alleen met het feit dat de deportaties niet alleen onmenselijk wreed zijn, maar bovendien een zo grote militaire, politieke en economische fout, als alleen Pruisianisme dwaas genoeg kan zijn te begaan.